

Zákon a milost

Pozdrav

Milé sestry a milí bratři, přátelé a hosté vítám Vás na těchto bohoslužbách, na který si budeme připomínat den reformace, vítám Vás slovy apoštolskými:

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen

Introit: (Žalm 46, 2-3; 8-9)

2 Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená.

3 Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a základy hor se pohnuly v srdci moří.

8 Hospodin zástupů je s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný.

9 Pojdte jen, pohledte na Hospodinovy skutky, jak úžasné činy v zemi koná!

Píseň: EZ 63 - Hrad přepevný jest Pán Bůh náš

Modlitba

Bože, náš Otče, v Ježíši jsi nám dal toho, kdo zemřel za nás všechny. Žil náš život a zemřel naší smrtí. Tys přijal jeho oběť a vzkřísil jsi ho k novému životu u sebe. Dej, ať nás všechny, kdo jsme zemřeli spolu s ním, spojuje Duch Svatý v jedno, abychom zakoušeli plnou míru tvé božské přítomnosti nyní i navěky. Prolom naše lidská omezení a obnov nás. Dej nám nové srdce, abychom dokázali překonávat všechno, co ohrožuje naši jednotu v tobě. Dej nám sílu, abychom se postavili všem podobám diskriminace. Kéž nás dar tvé láskyplné smlouvy naplňuje radostí a podněcuje k větší jednotě. Prosíme o to skrze Ježíše Krista, našeho zmrtvýchvstalého Pána, který žije a kraluje s tebou a Duchem Svatým na věky věků. Amen.

I. Čtení (Ř 3, 19-31)

19 Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny.

20 Vždyť ze skutků zákona, nebude před ním nikdo ospravedlněn, neboť ze zákona pochází poznání hříchu.

21 Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky,

22 Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu:

23 všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy;

24 jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.

25 Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy.

26 Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše.

27 Kde zůstala chloubka? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků? Nikoli, nýbrž zákonem víry.

28 Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona.

29 Je snad Bůh toliko Bohem židů? Což není též Bohem pohanů? Zajisté i pohanů!

30 Vždyť je to jeden a týž Bůh, který obřezané ospravedlní z víry a neobřezané skrze víru.

31 To tedy vírou rušíme zákon? Naprosto ne! Naopak, zákon potvrzujeme.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Slůvko dětem (lekce 6 - Opravdové odpočínutí)

Můžete na bohoslužbu přinést něco, co souvisí se slavením (dort, nebo jen obrázek dortu, party klobouček, nebo balonek...) a zeptat se: Jak oslavíte dnešní neděli? Máte nějaké plány? Na co se těšíte? Je něco takového, co děláte jen v neděli? (Otázky mohou směřovat na celé shromáždění, nejen na děti.)

A jak slavíte třeba narozeniny? (Poukážeme na podobnost v radosti: člověk dělá něco, co ho těší a co má rád. Neděle by se v tom měla podobat jiným svátkům.)

Ještě dříve, než křesťané začali slavit neděli, zachovávali už židé jeden den v týdnu jako den sváteční, den odpočinku. Moc jim na tom záleželo. I Ježíšovi na tom záleželo, jenomže on ten den odpočinku oslavil nečekaně jinak, než jak to bylo zvykem. Jak? To se dozvíte v nedělní škole.

Píseň: EZ 257 - Děkujem ti, Pane Bože, že nás máš tak rád

Píseň: EZ 787 - V království Božím místa dost

Kázání (Ř 3, 21-24)

21 Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky,

22 Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu:

23 všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy;

24 jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.

Bratři a sestry, milí přátelé a hosté

cesty Boží jsou nevyzpytatelné, křivolaké a někdy až tak podivné, že nás přivádějí do úžasu, radosti, někdy ale i do bolesti, utrpení a zoufalství. Obzvláště tento kraj zakusil a prožil přeodivné dějiny, prosperitu a pokojný život dvou národů, také nenávist a bolest. Je to skoro jako zázrak, jako by přes všechny ty dějinné zmatky, zlo a utrpení prosvítalo **světélko milosti a naděje** – Bůh je přeci jen Pánem dějin.

A z jeho milosti i dnes, můžeme slyšet v tomto kostele a v tomto městě evangelium Pána a Spasitele Ježíše Krista a náležitě vysluhovat svátosti **odpuštění hříchů a Večeře Páně**.

Zákon a milost. Martin Luther a luterská reformace znovu odkryli tuto dvojici, již se děje spása člověka. Evangelium je **záchranným lanem**, které nám, tonoucím chudákům a hynoucím žebrákům, ze své nekonečné milosti hází sám Pánů Bůh, aby nás přitáhl k sobě a zachránil nás. Nevím jak vy, ale já osobně pociťuji obrovskou radost, když vidím ten **paprsek milosti**, který se dotýká i nás samých. Zažívat milost nebo prožívat naději je něco, jako když se uskutečňuje zázrak.

Dnes totiž stojíme na prahu zvláštního „**třídění**“, která rozděluje společnost. Konají se demonstrace proti vládě, ale i za demokracii. Zaznívají názory proruské i prozápadní. A co věřící, církve? Ta se také rozdělila, především na katolickou a protestanskou. Také náš sbor není dokonalý v jednotném názoru. Ale ve světě se neděje jenom rozdělování, zažíváme i jednotnost.

Podívejme se na křesťanskou tradici, ta spojila tři na první pohled odlišné dny: 31. října si protestanté na celém světě připomínají **Den Reformace**, výročí vystoupení německého mnicha Martina Luthera proti odpustkovým zlořádům tehdejší církve. Připomíná se už od roku 1567 a od roku 1717 má i své konkrétní datum. Událost, která mu dala vznik, se ale stala už v roce 1517. Tehdy prý Martin Luther před svátkem všech svatých vylepil či přibil na dveře wittenberského kostela **95 polemických thezí**, které se brzy rozšířily a staly se podnětem reformačního hnutí v celé Evropě.

První listopadový den slaví bratři katolíci svátek **Všech svatých**, původně všech, kteří se nevešli do oficiálního církevního kalendáře nebo zůstali bezejmenní. Konečně 2. 11. dojde i na ty ostatní, kteří nás k Pánu Bohu již předešli, ale v očích některých křesťanů ještě potřebují k plnému obecenství s Hospodinem nějakou tu pomoc či službičku nás živých nebo těch, kteří byli oslavováni dne předešlého. I pro nás, kteří nauku o očistci nevyznáváme, je Památka zesnulých (lidově zvaná „**Dušičky**“) příležitostí buď ke vzpomínce na ty, kteří již mezi námi nejsou, nebo k úvaze nad vlastní konečností.

A tak teda, co mají tyto dny společného, mimo sousedství v kalendáři?

1. Na první pohled bychom mohli říct: víra ve svaté a v modlitby za mrtvé vedly k pověrám, odpustkům a kupčení s milostí Boží a proti tomu přece Luther (a koneckonců o sto let dříve i náš mistr Jan Hus) původně vystoupili. Ale to by bylo příliš povrchní a nad to negativistické. Dnes snad (doufám), že žádný upřímně věřící katolík jistě není přesvědčen, že je Boha možno uplatit penězi nebo s ním manipulovat pomocí nějaké **nebeské lobby**.
2. Na druhé straně se i my hlásíme k článku vyznání víry o společenství (nebo, jak postaru říkáme „**obcování**“) svatých, které netvoříme jen my, ale jak s oblibou říkáme, „**křesťané všech věků, míst a vyznání**“, máme také své svědky víry, své mučedníky, vyznavače a jiné světlé postavy církevní historie. A zamýšlení se nad smrtí a osudem zesnulých je prostě vlastní člověku jako takovému.

Při hledání společného **jmenovatele** narazíme na význam osobního vztahu s Bohem (s Ježíšem) pro zodpovězení bytostných a nejzákladnějších otázek člověka. A to jsou otázky týkající se člověka samotného, jeho strachů a nadějí. Všichni totiž žijeme rozhodujícím **okamžikem**, ve kterém se **svobodně** rozhodujeme.

Bratři a sestry a co je tímto okamžikem pro nás? Co nás spojuje? Co je touto zjevenou **Boží spravedlností**? Apoštol Pavel řekne, není rozdílu, všichni zhřešili a jsou odděleni od Boha. Nyní jsme však svědci okamžiku, kdy se Bůh ze své nezměrné lásky rozhodl přijít na pomoc nám, lidem, ztroskotaným

robinsonům, kteří se ve zlých vášních plazíme a navzájem si dokážeme ubližovat. Ze své milosti se Bůh rozhodl ponížit sebe sama a přijít k nám v těle bezbranného dítěte.

Ze své milosti k nám Bůh přichází nyní v **prostém Slovu** pronášeném nehodným služebníkem. A sám k nám natahuje probodnuté ruce a přináší nám své evangelium a praví Tobě, bratře či sestro: Odpouští se Ti tvé hříchy.... „*Tvá víra Tě zachránila, jdi v pokoji*“ (Lukáš 7,50). Ten ústřední **okamžik dějin** i ústřední **moment života** pro každého z nás se odehrál na kříži: Svým utrpením a smrtí nás všechny hříšníky – Bůh ze své milosti a zdarma vykoupil a stal se smírnou obětí pro všechny, kdo **věří**. Nyní je kříž **momentem** naší záchrany a naší jedinou nadějí.

Jistě znáte frázi „*ospravedlnění pouhou vírou*“, kterou se někdy pokoušíme ve zkratce shrnout lutherské reformační učení. Mnozí, co se k Lutherovi přihlásili, to pochopili jako Pánem Bohem **podepsaný šek**. Jako by stačilo být v církvi, hlásit se k nějakým věroučným článkům a člověk je za vodou. „*Bůh mi odpustí, protože je to jeho povolání*“, prohlásil prý před smrtí jeden básník (H. Heine).

Naopak Luther napsal, že Boží milostí, není nějaká vlastnost člověka („*natřená na duši jako barva na prkně*“), ale záležitost osobního vztahu mezi **Bohem a člověkem**. A tento vztah, má být **dynamický a živý**.

A co říct na závěr: Nejde jen o Luthera, Kalvína, Husa, či Zwingliho, ale o každého z nás, každý z nás má možnost zreformovat svůj život. Chtěl bych vás povzbudit, že jako Boží děti se smíme Boha otevřeně ptát na jakékoliv, i palčivé otázky a dožadovat se odpovědi či vysvětlení, přestože není jisté, zda na ně v dohledné době dostaneme odpověď. A žádná z těchto otázek není nepatřičná. Žádná není pro Boha „*nedůstojná*“ nebo v jeho očích „*diskreditující*“. Nepatřičné je pouze udělat za Bohem tlustou čáru a ignorovat ho, nebo se oddat duchovním pohodlí s tím, že to Bůh nakonec stejně „*nějak zařídí*“. Amen

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti za to, že pro Tebe není žádná naše otázka a bolest tabu a že v nás vidíš i za všemi našimi vinami a problémy především ty, kteří potřebují Tvoji pomoc a blízkost. Děkujeme ti také za Písmo svaté, za církve i za všechny minulé i současné svědky víry, jejichž svědectví je i naší silou na cestě do Tvého království. Amen

Ticho – 30 sekund

Píseň: EZ 694 - Z milosti tak hojné, štědře ukázané

Ohlášky

Přímlovná modlitba

Všemohoucí Bože, tys poslal svého Syna Ježíše Krista, aby s tebou smířil celý svět.

- Vzdáváme ti chválu za ty, které jsi mocí Ducha poslal hlásat evangelium všem národům. Děkujeme ti za to, že v každém koutu země se může shromažďovat společenství lásky při modlitbě a práci, i za tvé služebníky, kteří na každém takovém místě vzývají tvé jméno. Dej, ať tvůj Duch vzbudí v každém společenství hlad a žízeň po jednotě v tobě.
- Milosrdný Bože, prosíme za společenství věřících. Naplň je pravdou a pokojem. Tam, kde je víra porušena, očisti ji, kde lidé bloudí, ukaž jim směr, kde nehlásají tvé evangelium, proměň je, kde svědčí o tom, co je správné, posiluj je, kde žijí v nouzi, pečuj o ně, a kde jsou rozdělení, sjednot' je.
- Bože Stvořiteli, tys nás stvořil podle svého obrazu a vykoupil jsi nás skrze Ježíše Krista, svého Syna. Shlédni soucitně na celou zemi, odstraň všechnu povýšenost a nenávisť, které zamořují naše srdce, strhni zdi, které nás oddělují, a sjednot' nás poutem lásky. A navzdory naší slabosti dej, aby se na zemi naplnil tvůj záměr a všichni lidé i národy ti mohli sloužit v harmonii, shromáždění kolem tvého nebeského trůnu.
- Duchu Svatý, Dárce života, byli jsme stvořeni, abychom v tobě dosáhli plnosti a abychom se o tento pozemský život dělili se svými bratry a sestrami. Probud' v každém z nás svůj soucit a lásku. Daruj nám sílu a odvalu, abychom ve svém okolí usilovali o spravedlnost, ve svých rodinách dávali zavládnout pokoji, nemocným a umírajícím abychom přinášeli útěchu a s těmi, kdo jsou v nouzi, se o všechno dělili. Za proměnu každého lidského srdce Tě Pane prosíme.

Každý ti v tichosti svěřujeme své osobní modlitby...

Prosíme skrze Krista, našeho Pána, ukazuj nám naši vlastní odpovědnost ve zvěstování evangelia a přijmi i tuto naši společnou modlitbu:

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť Tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Píseň: SV 135 - Posila na cestu

Slůvko dětí

Posláni (Gal 2, 20-21)

20 Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.

21 Nepohrdám Boží milostí: Kdybychom mohli dosáhnout spravedlnosti skrze zákon, byla by Kristova smrt zbytečná.

Požehnání (Nm 6, 24-26)

24 ,Hospodin tě požehná a ochrání tě,

25 Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv,

26 Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.‘

Píseň: EZ 38 – Pán Bůh je síla má, všechna obrana má